

Nr. van het arrest

Nr. 1352 Corr: Folio

Nr. 2013 CO 162 van het parket

Nr. 2013 BC 148 van de griffie

ARREST

Het Hof van Beroep te Brussel, 15de kamer,

zittend houdend in strafzaken, wijst het volgende arrest :

In de zaak van het Openbaar Ministerie en van :

DE GEWESTELIJK STEDENBOUWKUNDIG INSPECTEUR, bevoegd voor het
arrondissement van de provincie

eiser tot herstel,
vertegenwoordigd door meester
beiden advocaat aan de balie van

loco meester

tegen:

geboren te

op

wonende te

beklaagde,
bijgestaan door meester
advocaat aan de balie van

loco meester

beiden

*****

Verdacht van

in het gerechtelijk arrondissement

op het perceel gelegen te

kadastraal gekend als

tussen 1 september 2007 en 1 juni 2008,

De feiten, voor zover gepleegd voor 1 september 2009 strafbaar ingevolge de artikelen 99, par.1, 146,1°- 5°, 149 en 204 van het decreet houdende de organisatie van de Ruimtelijke Ordening dd. 18 mei 1999,

- A. bij inbreuk op artikel 6.1.1.1°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening,

hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, hierna vermelde handelingen, zoals bepaald bij artikel 4.2.1.4° (het aanmerkelijk wijzigen van het reliëf van de bodem, hetzij door de bodem aan te vullen, op te hogen, uit te graven of uit te diepen waarbij de aard of de functie van het terrein wijzigt)

namelijk:

1. een vijver van ongeveer 38m bij een breedte van 18m te hebben aangelegd,
2. diverse grondophogingen te hebben uitgevoerd, meer bepaald:
  - a. vooraan rechts van het terrein, een verhoging van 1,5 à 1,8 m, met een breedte van 6m en een lengte van 15 m, op minder dan een halve meter van de perceelsgrens,
  - b. vooraan rechts van het terrein, een verhoging van 1,5 m met een lengte van ongeveer 8 m en een breedte van 4 m, bijna tegen de perceelsgrens,
  - c. vooraan rechts van het terrein, een verhoging van 0,7 m met een lengte van ongeveer 48 m en een breedte van 4 m, op het einde van het terrein,
  - d. vooraan rechts van het terrein, een verhoging achteraan van ongeveer 1m met een lengte van ongeveer 20m en een breedte van 10m,
  - e. vooraan links van het terrein, een verhoging van ongeveer 1,5m met een lengte van ongeveer 50m en een breedte van ongeveer 4m,

3. een niet-verharde weg te hebben aangelegd,

B. Bij inbreuk op artikel 6.1.1.1° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening,

hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging, verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, hierna vermelde handelingen, zoals bepaald bij artikel 4.2.1.5°a (het gewoonlijk gebruiken, aanleggen of inrichten van een grond voor het opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, van allerhande materialen, materieel of afval)
namelijk : het stapelen van bouwmaterialen (betonnen palen, betonmolen, ...),

*****

Gezien de hogere beroepen ingesteld op :

- 4 januari 2013 door de beklaagde en dit tegen alle beschikkingen;
- 4 januari 2013 door het openbaar ministerie tegen de beklaagde;

tegen een vonnis uitgesproken na tegenspraak door de 52ste kamer van de correctionele rechtbank te Brussel d.d. 20 december 2012 dat zegt dat de feiten van de tenlasteleggingen A en B bewezen zijn en de uiting uitmaken van eenzelfde opzet en verder als volgt beslist:

Veroordeelt de beklaagde uit hoofde van de tenlasteleggingen A en B verenigd tot :

- een hoofdgevangenisstraf van één jaar met 5 jaar uitstel;
- een geldboete van 1.000 euro x 5,5 = 5.500 euro of 3 maanden vervangende gevangenisstraf;
- een bijdrage van 25 euro x 6 = 150 euro;
- een vergoeding van 50 euro;
- de kosten : 135,36 euro;

Houdt ambtshalve de burgerlijke belangen aan bij toepassing van artikel 2 van de wet van 13 april 2005.

Wat betreft de herstelvordering

Verklaart de herstelvordering als volgt geground :

Beveelt op vordering van de Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur aan
binnen een termijn van twaalf maanden na de dag waarop dit vonnis kracht van
gewijsde zal hebben, op het perceel gelegen te , kadastraal gekend
onder de het herstel van de plaats in de
oorspronkelijke staat, wat inhoudt " het dichten van de vijver, het ongedaan maken van de
grondophopingen, het verwijderen van de weg naar de vijver, het herstellen van het terrein in
zijn oorspronkelijke staat en de verwijdering van de afbraakmaterialen van het terrein onder
de verbeurte van een dwangsom van 250 euro per dag vertraging in de uitvoering van het
herstel in de oorspronkelijke toestand, en zonder dat er een bijkomende termijn wordt
toegekend in de zin van artikel 1385bis, 4° lid Ger.W."

Zegt voor recht dat de Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur in geval het vonnis niet
vrijwillig wordt uitgevoerd, zelf in de uitvoering ervan kan worden voorzien en zegt voor
recht dat de Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur gerechtigd is om de materialen en de
voorwerpen afkomstig van het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand te
verkoppen, te vergoeden en te verwijderen.

Wat betreft de kantmelding

Beveelt dat huidig vonnis op de kant van de overgeschreven dagvaarding ingeschreven zal
worden op de wijze bepaald in artikel 84 van de Hypotheekwet (onder het nummer
op het hypotheekkantoor van

*****

Gehoord het verslag van voorzitter

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijn vordering.

Gehoord de eiser tot herstel in zijn middelen, zoals ter zitting ontwikkeld door
meester

Gehoord de beklaagde in zijn middelen van verdediging, zoals ter zitting ontwikkeld
door meester

Gezien de conclusies en stukken van partijen.

De hogere beroepen werden regelmatig naar vorm en tijd ingesteld.

Ten onrechte werd in het bestreden vonnis de tenlastelegging sub A wat het aanleggen van een niet-verharde weg betreft, benoemd als punt 2 daar dit ontegensprekelijk als punt 3 dient beschouwd te worden hetgeen duidelijk blijkt uit het document "rechtstreekse dagvaarding", zich bevindend in het strafdossier.

Het komt dan ook gepast voor dit deel van de tenlastelegging, qua nummering, te verbeteren als A.3.

De feiten van de tenlasteleggingen sub A.1, A.2 en A.3 zijn, na onderzoek van de zaak door het hof, bewezen gebleven in hoofde van de beklaagde.

Om gegronde redenen, die het hof beaamt, heeft de eerste rechter geoordeeld dat de constitutieve elementen van deze inbreuken bewezen waren. Aan deze motieven voegt het hof het volgende toe.

De door de beklaagde ingeroepen redenen voor het aanleggen van de vijver (waterbekken, zoals hij het noemt), voorwerp van de tenlastelegging sub A.1, doen inderdaad geen afbreuk aan de strafbaarheid ervan. Zich beroepen op de voorafgaande, oorspronkelijke toestand is inzake totaal irrelevant nu de vroeger blijkbaar aanwezige vijver zich zelfs niet op dezelfde plaats bevond.

De beklaagde heeft, zonder de nodige schriftelijke en voorafgaande vergunning, wetens en willens een vijver aangelegd op het kwestieuze onroerend goed.

Hetzelfde geldt voor de vijf reliëfwijzigingen, zoals expliciet opgesomd in de dagvaarding, voorwerp van de tenlastelegging sub A.2, alsook voor de aanleg van de aardeweg van tenlastelegging sub A.3.

Uit de foto's nr. 2 en 4 van de bijlage nr. 4 van het aanvankelijk proces-verbaal d.d. 6 juni 2008 blijkt duidelijk dat ook voor deze weg een reliëfwijziging plaatsvond, waarvan de hoogte - of dieptewijziging weliswaar niet omvangrijk was maar waarbij de invloed van de wijziging op de bestemming, feitelijk gebruik als weg, of uitzicht (zie foto's), determinerend is om te bepalen dat inzake een voorafgaande vergunning noodzakelijk was (zie Cass. 13 sept. 2005, nr.

Het misdrijf, zoals omschreven onder de tenlastelegging sub B, is na onderzoek door het hof van de zaak niet bewezen gebleven in hoofde van de beklaagde.

Op het ogenblik van het aanvankelijk proces-verbaal, meer bepaald op 6 juni 2008, werden op het onroerend goed van de beklaagde, meer bepaald op de aardeweg naar de vijver, bouwmaterialen aangetroffen zoals betonnen palen, buizen, een betonmolen, een kruiwagen e.d.

Dit feit wordt nu strafbaar gesteld door art. 4.2.1.5° VCRO en vereist wel het gewoonlijk gebruiken van de grond voor het opslaan van allerlei materialen, materieel of afval en betreft aldus een gewoontemisdrijf.

De enige beschikbare informatie en vaststelling in het strafdossier met betrekking tot deze inbreuk betreft het aanvankelijk proces-verbaal d.d. 6 juni 2008.

In het proces-verbaal van 15 oktober 2010, waarbij een controle uitgevoerd werd, is geen sprake meer van de opgestapelde bouwmaterialen, noch blijkt uit de bijgevoegde foto's dat deze op dat ogenblik nog aanwezig waren.

Het gewoonte-aspect, waarvan het bewijs bij de overheid ligt, werd aldus niet aangetoond zodat de constitutieve elementen van deze inbreuk niet voorhanden zijn.

De bewezen gebleven misdrijven sub A.1, A.2 en A.3 zijn de opeenvolgende en voortgezette uitvoering van een zelfde misdadig opzet geweest.

De door de eerste rechter opgelegde straf is niet aangepast, meer bepaald te zwaar wat de hoofdgevangenisstraf betreft.

Rekening houdend met de ernst der feiten en de persoonlijkheid van de beklaagde die getuigt van gebrek aan respect voor de stedenbouwkundige normen, dient hem de hierna bepaalde straf opgelegd te worden.

Het komt inderdaad gepast voor uitstel van tenuitvoerlegging van de straf te verlenen en dit voor een periode van DRIE JAAR uitsluitend voor wat betreft de gehele hoofdgevangenisstraf nu de beklaagde eerder niet veroordeeld werd tot een criminele of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan twaalf maanden en nu de omstandigheden van de zaak daarenboven een reclassering van de beklaagde laten verhopen, in de hierna bepaalde voorwaarden van uitstel der tenuitvoerlegging van de straf.

De kosten werden gemaakt door de opsporing en vervolging van de bewezen gebleven misdrijven.

Met ingang van 1 december 2012 bedraagt het bedrag van de vergoeding 50 euro (artikel 91, tweede lid, van het Koninklijk Besluit van 28 december 1950, zoals gewijzigd door het artikel 1 van het Koninklijk Besluit van 13 november 2012), en rekening houdend met de voorgeschreven indexatie (artikelen 148 en 149 van het genoemde Koninklijk Besluit van 28 december 1950) dient de vergoeding aldus op 51,20 euro te worden gebracht.

De burgerlijke belangen werden terecht aangehouden.

Wat de herstellvordering betreft

De herstellvordering, in zoverre geënt op de bewezen tenlasteleggingen sub A.1, A.2 en A.3, is gegrond en in zoverre geënt op tenlastelegging sub B verklaart het hof zich onbevoegd nu de beklagde daarvoor wordt vrijgesproken.

Ten onrechte werpt de beklagde op dat de geformuleerde herstellvordering niet voldoet aan de legaliteitstoets.

Het hof dient de herstellvordering te toetsen op de externe en interne wettigheid en dient te onderzoeken of deze strookt met de wet, dan wel of ze op machtsoverschrijding of machtsafwending berust, meer bepaald of de beslissing van het bestuur om het herstel in de oorspronkelijke staat te vorderen uitsluitend met het oog op de goede ruimtelijke ordening is genomen.

De herstellvordering, zoals geformuleerd in de brief gericht aan de heer procureur des Konings van 20 januari 2009, luidde als volgt: *"het herstel in de oorspronkelijke staat. Dit houdt in : het dichten van de vijver, het ongedaan maken van de grondophopingen, het verwijderen van de weg naar de vijver, het herstellen van het terrein in zijn oorspronkelijke staat en de verwijdering van de afbraakmaterialen van het terrein"*.

Ook bij conclusie, neergelegd op de zitting van het hof van 4 november 2013, werd dezelfde herstellvordering geformuleerd door de gewestelijk stedenbouwkundige inspecteur.

De herstellvordering werd hoofdzakelijk als volgt gemotiveerd:

"...Het betreft een terrein dat gelegen is tussen twee straten met name en Voornamelijk langs de en in mindere mate langs de is er aan de straatzijde sprake van bestaande woningbouw met hoofdzakelijk woningen in open bouworde. Weg van de richting en verder is er sprake van een open agrarisch gebied dat iets verderop aansluit bij zones van natuurgebied.

De uitgevoerde werken zijn strijdig met voormelde voorschriften geldend voor agrarische gebieden aangezien ze geen agrarische doeleinden dienen. Uit de foto's gevoegd bij het proces-verbaal blijkt dat de aanleg van de vijver met de bijhorende reliëfwijziging neerkomt op de aanleg van een tuin of een park bij de woning wat niet thuis hoort in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Deze aanzienlijke werken betekenen een vertuining en residentialisering van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied op deze plaats en leiden de facto tot een verruiming van de beperkte strook woonaebied aan de De open en onaangetaste ruimte tussen de en die deel uitmaakt van een ruimer landschappelijk waardevol gebied wordt daardoor ongedaan gemaakt.

Om deze redenen is een herstel in de oorspronkelijke staat in casu aangewezen als wijze van herstel."

Tot deze herstellvordering werd beslist door de bevoegde instantie met inachtneming van de substantiële vormvoorschriften en het blijkt niet dat zij genomen werd met machtsafwendings, machtsoverschrijding of miskennis van enig algemeen beginsel van behoorlijk bestuur. Zij strookt met de wet.

Het hof is van oordeel dat, in acht genomen de motieven aangehaald in die vordering, de herstellvordering niet steunt op motieven die vreemd zijn aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van de goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is.

Het voordeel voor de goede ordening van de ruimte door de uitvoering van de gevorderde werken weegt op tegen de last die er voor de overtreder uit voortvloeit.

Het betreffen inzake misdrijven die behoren tot de eerste categorie van misdrijven waarvan sprake in art. 6.1.41 §1 VCRO, meer bepaald deze waarbij de handeling in strijd is met de stedenbouwkundige voorschriften aangaande de voor het gebied toegelaten bestemmingen, voor zover daar niet op geldige wijze is van afgeweken.

Ter zitting van het hof hield de beklaagde bewijsloos voor dat ook de uitvoering van bouw- of aanpassingswerken (zoals voorzien in art. 6.1.41 §1, 1°, b) VCRO) kennelijk zou volstaan om de plaatselijke ordening te herstellen.

Op interpellatie van het hof stelde deze partij dan dat gedeeltelijke afgravingen zouden volstaan, zonder deze verder te specificeren.

Het staat tevens vast dat ook voor dergelijke categorie van misdrijven door de vorderende overheid een meerwaarde kan gevorderd worden in zoverre het een onvergundbare situatie betreft die door elk normaal zorgvuldig beoordeelaar als in concreto volstrekt onschadelijk zouden worden herkend en waarvoor de toepassing van elke andere herstellvorm dan de meerwaarde tot kennelijke onevenredigheid zou leiden (zie Cass. 17 mei 2011, www.cass.be, rolnr _____) zijnde dus de gevallen die manifest voldoen aan de goede ruimtelijke orde. Het hof is van oordeel dat de bevoegde overheid terecht voorhoudt dat dit niet het geval is.

Het herstel in de vorige staat houdt niet in dat de plaats moet worden hersteld in een materiële toestand die identiek is aan de toestand die bestond vóór de bewezen overtredingen.

Het herstellen van de plaats in de vorige toestand kan dus ook inhouden dat een illegale constructie volledig of gedeeltelijk wordt afgebroken, zonder dat de constructie die er vóór de bouwvoertreding stond, wordt heropgericht, en dat al het sloopmateriaal van het terrein wordt verwijderd.

Hetzelfde geldt inzake voor de vooraf bestaande niet-vergunde situatie, meer bepaald de vroegere ophopingen die geïncorporeerd werden in het op heden aanwezige reliëf, voorwerp van het bewezen misdrijf.

Het herstel in de vorige staat strekt immers tot het herstel van de niet-wederrechtelijke staat.

Inzake werden blijkbaar in 2001 ook grondophoppingen uitgevoerd door de beklaagde, waarmee echter bij het uitoefenen van de herstelvordering geen rekening wordt gehouden in die zin dat met herstel van de oorspronkelijke toestand duidelijk beoogd wordt deze van de niet-wederrechtelijke toestand of de vergunde toestand, zijnde de situatie vóór enige reëlfwijziging op het kwestieuze onroerend goed.

De dwangsom van 250 euro per dag vertraging wordt opgelegd nu uit de behandeling van de zaak en het strafdossier blijkt dat er reden is om aan te nemen dat de beklaagde niet vrijwillig zal overgaan tot dat herstel.

De op te leggen dwangsom moet hem er toe aanzetten het rechterlijk bevel effectief uit te voeren of te doen uitvoeren binnen de in functie van de omvang van het herstel hierna bepaalde termijn.

Dit bedrag van de dwangsom is redelijk en er is geen reden hieraan een beperking te stellen.

De termijn van TWAALF MAANDEN voor de uitvoering van het herstel komt gepast voor rekening houdend met de aard van de kwestieuze uit te voeren werken en met het feit dat de beklaagde aldaar een horecazaak heeft gevestigd.

Ook in de ambtshalve uitvoering, zoals bepaald in art. 6.1.46 VCRO, werd terecht voorzien door de eerste rechter.

Conform art. 6.1.46 V.C.R.O dient de ambtshalve uitvoering ook voorzien te worden in hoofde van het college van burgemeester en schepenen, hetgeen de eerste rechter ten onrechte niet voorzag.

Conform art. 6.2.2 V.C.R.O. dient ook voorzien te worden in de inschrijving van de gewezen beslissing in het inschrijvingsregister.

**OM DEZE REDENEN;
HET HOF,**

RECHTSPREKEND NA TEGENSPRAAK;

Gelet op de in het bestreden vonnis door de eerste rechter aangehaalde wetsbepalingen alsook de artikelen:

- 24 van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;
- 210 en 211 van het Wetboek van Strafvordering;
- 6.1.46 en 6.2.2 derde lid V.C.R.O.;
- 84 Hypotheekwet;

Verklaart de hogere beroepen ontvankelijk;

Op strafrechtelijk gebied:

Bevestigt het bestreden vonnis mits deze wijzigingen dat:

- de beklaagde wordt vrijgesproken voor de tenlastelegging sub B;
- de opgelegde hoofdgevangenisstraf wordt herleid tot ZES MAANDEN;
- de straf aldus wordt opgelegd voor de tenlasteleggingen sub A.1, A.2 en A.3 verenigd;
- de periode van het uitstel DRIE JAAR bedraagt in plaats van vijf jaar;
- de vergoeding gebracht wordt op 51,20 euro;

Veroordeelt de beklaagde in de kosten van hoger beroep begroot op 113,06 euro.

Wat de herstellvordering betreft:

Bevestigt de bestreden beslissing mits deze wijzigingen :

- dat het hof zich onbevoegd verklaart wat betreft de herstellvordering geënt op de tenlastelegging sub B, meer bepaald wat betreft de gestapelde bouwmaterialen;
- dat de ambtshalve uitvoering van de herstellvordering ook dient te voorzien worden in hoofde van het college van burgemeester en schepenen;
- voor recht wordt gezegd dat de huidige beslissing wordt ingeschreven in het register van de vergunningen van de gemeente overeenkomstig art. 6.2.2, derde lid V.C.R.O.

Aldus uitgesproken in openbare terechtzitting van **2 december 2013**, waar aanwezig waren :

raadsheer d.d. voorzitter,
plaatsvervangend raadsheer,
plaatsvervangend raadsheer,
advocaat-generaal,
griffier.